

Tekst en foto's:
Liesbeth ten Hallers

Bollen, knollen en

Een telefoontje in 1994 naar de directeur van het Internationale Bloembollencentrum in Hillegom resulteerde deze zomer in een kleurig verslag. Mijn vraag naar bloembezoek op bloeiende bollen werd meegenomen in een vijf jaar durend onderzoek onder leiding van de heer Frans Roozen. Ook deed ik zelf weer verrassende ontdekkingen. Enkele soorten vindt u hieronder beschreven.

Lente-surprises Voor alle vroegbloeiende soorten geldt, dat het een wonder is wanneer een vlinder zich juist op snoeperij laat betrappen, maar des te feestelijker is zo'n moment toch, na een lange winter?

Voorjaarshelmbloem of Vogeltje op de kruk (*Corydalis solida*). De lichtpaarse, zelden witte bloei valt in maart-april en is welriekend, hoewel de geur minder sterk is dan die van de er op gelijkende holwortel (*Corydalis bulbosa*). De beide plantensoorten waarderen een iets vochtige humeuze, kalkhoudende, luchtige bodem met wat schaduw. Alleen insecten met een lange roltong kunnen bij de nectar in de lange honingspoor. Het zijn echte hommelpflanzen, maar ook de Sachembij en een overwinterende vlinder hebben belangstelling. Het sierlijke, blauwgroene blad sterft na de bloei af. De mieren helpen aan de verspreiding dankzij het voor hen aantrekkelijke zogenaamde mierenbroodje. Dit is een aanhangseltje, dat aan het zaad vast zit. De holwortel komt een tikkeltje vroeger in bloei, onderscheidt zich van de vorige met wat grover, eveneens blauwgroen blad en iets grotere, feller gekleurde (soms witte) bloemen, die een aanlokkelijke seringengeur ver-

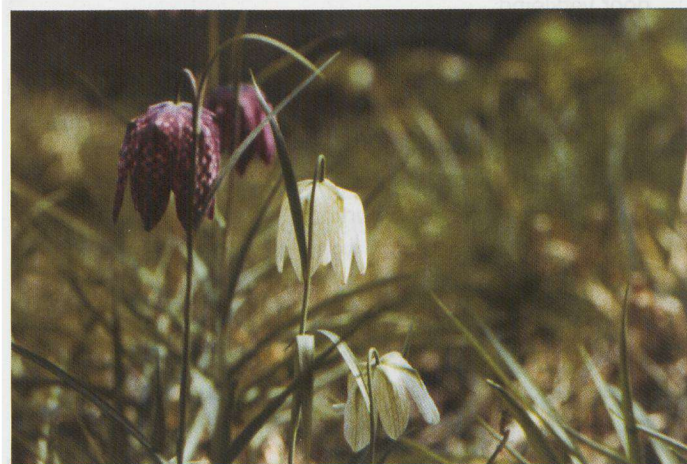

Hyacinthoides hispanica.

spreiden. Beide soorten worden zo'n 20 cm hoog en zijn in droge vorm te koop.

Keizerskroon (*Fritillaria imperialis*), een imposante verschijning van een meter hoog, is vooral bekend van formele boerentuinen. De plant wordt ook wel 'tranen van Maria' genoemd om de rijkelijk lekkende nectar. Dit zoet wordt graag door hommels, bijen en vingervlugge tuiniers verzameld. Daarentegen zouden woelmuizen, ratten en veldmuizen door de merkwaardige geur geweerd worden, reden waarom de naam stinkelie ook in zwang is. In april-mei komt de oranje 'kroon' in bloei. Er is ook een gele vorm verkrijgbaar. De bol vraagt om humusrijke grond en een winterdekje.

De wilde kievitsbloem (*Fritillaria meleagris*) is er ook in twee kleuren. De witte geurt mosachtig, wat sterker dan de donkerpurperen vorm. Het lichter gekleurde ruitjespatroon is vooral opmerkelijk. Hommels bestuiven de bloem, maar ook de citroenvlinder komt er op af. Vochtige weide langs rivieren is de natuurlijke standplaats. De fraaie, grote doosvruchten kunnen zich drijvend verspreiden. Staatsbosbeheer wijdt geregeld in april een vaarexcursie aan dit zeldzame plantje.

Wilde kievitsbloem (*Fritillaria meleagris*).

wortelstokken

Keurmerk, kieskeurig kopen Op sommige verpakkingen van diverse knollen en bollen (bijv. sneeuwkllokje, blauw druifje, cyclamen) kun je een verwarrende tekst aantreffen, die tegelijkertijd aangeeft dat het product uit het wild afkomstig is, én dat het met zorg geteeld en verwerkt is. Dit onder het kopje van de Stichting Keurmerk Bloembollen Holland in Hillegom, waar je met klachten heen kunt. Bij navraag blijkt, dat ex- en import van bollen uit het wild aan een vergunningstelsel en een quotum gebonden is. Maar keurmerk of niet... kiest u zelf maar!

Bronnen:

F. Roozen, directeur Internationaal Bloembollencentrum te Hillegom;
Rita van der Zalm, auteur van Bloembollen, een liefde voor het leven;
de Nederlandse oecologische flora, uitg. IVN e.a.

Soorten om insecten naar de tuin te lokken:

- Allium species (sieruitjes)
- ◆ Anemone blanda (blauwe anemoon)
- ◆ Camassia cusickii
- ◆◆ Crocus tommasinianus (boerencrocus)
- ◆ Crocus chrysanthus (botanische crocus)
- ◆◆ Chionodoxa species (sneeuwroemsoorten)
- ◆◆ Colchicum autumnale (herfsttijloos)
- Corydalis cava
- Corydalis solida (holwortel, voorjaarshelmbloem)
- Dahlia Mignon-groep, enkelbloemige types
- Eremurus bungei Cleopatra (naald van Cleopatra)
- Hyacinth Anne Marie (rose)
- Hyacinth Snowwhite
- Hyacinth Delft Blue
- Hyacinthoides species (boshyacint)
- Leucojum aestivum (zomerklokje)
- Liliium martagon
- Liliium regale (koningslelie)
- Muscari species (blauwe druifjessoorten)
- Ornithogalum balansae
- ◆ Ornithogalum umbellatum (vogelmelksoorten)
- ◆◆ Scilla (sterhyacintje)
- Tulipa tarda
- Tulipa pulchella
- Tulipa sylvestris
- Tulipa turkestanica

Van de met ● gemerkte soorten is bekend, dat (nacht)vinders er op vliegen. De met ◆ gemarkeerde bloeien op matig vochtige, lichtzure, zandige bodem ook nog wel. De meeste soorten kunnen in de grond blijven zitten. Sommige zijn niet winterhard.